

Franciszek Stopniak

Kronika ATK

Studia Theologica Varsaviensia 12/2, 287-294

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ATK

I. NOMINACJE PROFESORSKIE I DOKTORATY

14 listopada 1973 r. wręczono akty nominacyjne nowym profesorom ATK. Zostali nimi doc. dr hab. Mieczysław Gogacz i ks. doc. dr hab. Tadeusz Ślipko. M. Gogacz, specjalizuje się w zagadnieniach historii filozofii średniowiecznej i jest kierownikiem Katedry Historii Filozofii ATK. T. Ślipko, autor 25 prac publikowanych, kierownik katedry etyki w ATK, specjalizuje się w filozofii moralności.

Tytuł doktora uzyskał ks. mgr Kazimierz Piwowarski na podstawie pracy *Tematyka rodzinna w polskiej katechezie w latach 1958—1972* (Studium z katechetyki materialnej). Biorąc za punkt wyjścia programy nauki religii w Polsce z lat 1958 i 1971, przy pomocy metody analityczno-krytycznej, autor wykazał skuteczność istniejących podręczników do nauki religii. Praca ma ogromnie ważne znaczenie dla prowadzenia katechezy współczesnej.

12 listopada 1973 r. dokonano w ATK uroczystych promocji doktorskich. Dziewięciu magistrów uzyskało doktoraty z teologii i dwóch z filozofii. Na wydziale teologicznym: ks. Zdzisław Fortuniak — *Zespoły ministranckie a więź w Kościele*; ks. Bolesław Jackiewicz — *Rodzina w świetle badań małżeńskich zawartych w parafii OO. cystersów w Nowej Hucie — Mogile*. Studium monograficzne; ks. Antoni Lewek — *Odnowa kaznodziejska w ujęciu W. Schurra na tle współczesnego ruchu homiletycznego*; ks. Antoni Młotek — *Obowiązki apostołskie świeckich wg Kościoła złotego okresu patrystyki łacińskiej*; ks. Wincenty Myszor — *Gnostycyzm w tekstach z Nag — Hammadi*; ks. Mirosław Paciuszkiewicz — *Struktura jednostki przepowiadania w świetle literatury homiletycznej z lat 1962—1972*; ks. Henryk Piwoński — *Antyfonarz bożogrobców z Miechowa* (Studium Muzykologiczne); ksiądz Zbigniew Piasecki — *Psalm responsoryjny jako aktualizacja czytań mszalnych*; Janina Słomińska — *Układy pojęć religijnych starszej młodzieży z warszawskich szkół średnich i wyższych biorących udział w katechizacji*. Na wydziale filozoficznym tytuły doktorskie uzyskali: Bohdan Cywiński — *Koncepcja uwarun-*

kowań i ich rolę w powstaniu, formułowaniu i rozwiązywaniu problemów filozoficznych; Hanna Rosnerowa — O przekładzie filozoficznym i o filozofii przekładu.

II. PUBLIKACJE KSIĄŻKOWE ATK

1. A. Zuberbier; *Relacja natura-nadprzyrodzoność w świetle badań teologii współczesnej*, Warszawa 1973 ss. 160. Autor przedstawia dyskusję na temat stosunku natury do nadprzyrodzoności na przestrzeni ostatnich 25 lat.

2. *Studia z filozofii Boga*, t. 2, praca zbiorowa pod red. bpa Bohdana Bejze, Warszawa 1973. Pierwszy tom tego dzieła wydano także w ATK w r. 1968. W tomie 2 większość artykułów zajmuje się problematyką metodologiczną. Obok rozwiązań klasycznie tomistycznych znalazły się takie, które proponują rozwiązania różne od tomizmu.

3. *Biłogostawiony Maksymilian Maria Kolbe*. Wybór pism. Pod redakcją O. Joachima Romana Bara, Warszawa 1973 ss. 664. Kryterium wyboru pism stanowi zasada ukazania pism przedstawiających bardziej osobowość i ideologię Kolbego. Wydanie pism ma charakter dokumentalny, a nie literacki. Wstęp Bara zawiera zasady przygotowania zbioru.

4. *Nowe życie w Chrystusie*. Praca ta prezentuje materiały V Kursu Homiletyczno-Katechetycznego dla duchowieństwa, który odbył się w ATK w r. 1971. Na zawartość tomu składają się wykłady plenarne o teologii chrztu, oraz sprawozdania z dyskusji dotyczące zagadnień praktycznych związanych z sakramentem chrztu.

5. *Polska Bibliografia nauk kościelnych za rok 1971*, pod redakcją O. J. R. Bara i ks. R. Sobąńskiego. Bibliografia obejmuje pozycje z teologii, prawa kanonicznego i filozofii chrześcijańskiej. Bibliografia zawiera prace filozoficzne takie, które powstały w środowiskach filozoficznych chrześcijańskich, oraz prace autorów z innych środowisk. Uwzględniono prace wydane w języku polskim tak w kraju jak i za granicą, oraz prace Polaków napisane w języku obcym. Na dorobek powyższy składają się 782 pozycje. Tytuły dzieł podano także w tłumaczeniu francuskim.

III. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-DYDAKTYCZNA WYDZIAŁÓW

1. Wydział Teologiczny

Ks. Prof. Stanisław Olejnik, kierownik Katedry Teologii Moralnej Szczegółowej ATK, w czasie swego pobytu w Rzymie w 1973 r. wygłosił prelekcję do Radia Watykańskiego na temat działalności Międzynarodowej Komisji Teologicznej.

Ks. dr hab. Feliks Zapłata 21 X 1973 r. w Światowy Dzień Misyjny wygłosił w Warszawie w Kościele Wszystkich Świętych referat na temat papieskiego Orędzia misyjnego na rok 1973. Referat dotyczył problemu powołań kapłańskich i zakonnych jako kryterium dojrzałości poszczególnych Kościołów lokalnych. ATK wydała drukiem w kilkutyśiecznym nakładzie polskie tłumaczenie misyjnego Orędzia Pawła VI, rozsyłając je po całym kraju, zwłaszcza wszystkim abonamentom *Collectanea Theologica*.

W symposium Instytutu Misyjnego Werbistów w Monachium w dniach 24—28 IX 1973 r. wśród 80 uczestników znalazł się także delegat z Polski ks. dr hab. Feliks Zapłata z ATK i wygłosił referat o stanie misjologii w Polsce. 20 IX 1973 r. Zapłata wygłosił także referat na zebraniu polskich referentów powołaniowych zakonów męskich w Niepokalanowie 26 X 1973 r. zaś referat o dziele misyjnym w Polsce wygłosił w Oltarzewie w Seminarium Duchownym Pallotynów.

Ks. dr hab. Jan Pryszyment 6 XII 1973 r. wygłosił do profesorów Seminarium Duchownego w Łodzi referat pt. *Etos prawosławia*. 23 X 1973 r. Pryszment miał wykład na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu w Augsburgu pt. *Orthodoxe Moraltheologie als Lehre der Heilswirksamkeit*. O założeniach etyki prawosławnej zaś miał wykład na Wydziale Teologicznym w Moguncji 25 X 1973 r.

Na zaproszenie ks. Prof. J. Pasierba wygłosił dla kierunku historii sztuki ATK 14 XI 1973 r. wykład o początkach sztuki chrześcijańskiej znany uczony z NRF E. Dinkler. W szczególności uzasadniał, że o początkach malarstwa w szczególności można mówić dopiero od 2 połowy III wieku.

5 XII 1973 r. o późnej twórczości Claude Monet'a wygłosił odczyt na tym samym kierunku prof. Mieczysław Wallis. Prelegent wykazywał zmianę stylu i tematyki w poszczególnych okresach życia malarza.

Ks. F. Stopniak brał udział w Międzynarodowym Kolokwium Historii Kościoła w Parmie w dniach 19—21 IX 1973 r. Wygłosił komunikat o podstawie protestantów polskich wobec hitleryzmu oraz

referat *Kościół w Polsce w latach II wojny światowej w historiografii powojennej*. W referacie omówił problem strat osobowych Kościoła, działalność charytatywną, udział duchownych polskich w ruchu oporu.

9 I 1974 r. odbyło się z inicjatywy ks. prof. dr. hab. E. H. Wycza wskiego symposium ku uczczeniu 200-lecia Komisji Edukacji Narodowej, w którym wzięli udział profesorowie, wykładowcy i studenci kierunku historycznego ATK. Referaty wygłosili: ks. prof. dr. hab. E. H. Wycza wski, ks. prof. dr. hab. H. Rybus, ks. dr. M. Banaszak i ks. mgr. T. Krahel.

W ramach zainteresowań kierunku katechetycznego ATK na zaproszenie biskupa dra hab. K. Majdańskiego 7 XI 1973 r. miał odczyt w ATK biskup Robert Gastre z Lokossy. Tematem odczytu była ewangelizacja i jej cechy ludów afrykańskich.

2. Wydział Prawa Kanonicznego ATK

W czerwcu 1973 r. 21 studentów tego wydziału uzyskało stopnie magisterskie. 7 tematów prac magisterskiej dotyczyło zagadnień związanych z prawem Kościoła w Polsce.

W symposium z dnia 25 X 1973 r. zorganizowanym przez Wydział Prawa Kanonicznego ATK ks. dr. M. Pastuszek wygłosił referat na temat *Całkowita symulacja małżeńska a inne braki zgody małżeńskiej*. We wniosku autor powiedział, że całkowita symulacja małżeństwa jako przyczyna nieważności małżeństwa różni się od wszystkich innych braków zgody małżeńskiej.

Ks. Prof. dr. hab. M. Żurowski wygłosił 3 referaty. W dniach 16—18 X 1973 odbyło się symposium na Uniwersytecie Jagiellońskim. W pierwszym dniu Żurowski wygłosił referat pt. *L'influence de Bartole de Sassoferrato sur les doctrines canoniques concernant la punition d'une communauté*. W dniach 10—16 IX 1973 r. odbywał się Międzynarodowy kongres kanonistów w Mediolanie. 12 IX Żurowski zabrał głos w sprawie dokonania pewnych rozróżnień wśród praw i obowiązków ludzkich. W dniach 26—30 IX odbywał się w Gonii na Krecie kongres organizowany przez Towarzystwo Prawa Kościołów Wschodnich. W dniu 29 września Żurowski zabrał głos w sprawie wyjaśnienia źródła władzy synodów partykularnych i zdeterminowania osób posiadających uprawnienie uczestniczenia w nich wg doktryny kościołów prawosławnych.

3. Wydział Filozofii Chrześcijańskiej ATK

Ostatni półrocznik *Studia Philosophiae Christianae* poświęcony jest uczczeniu ks. Prof. dra hab. Józefa Iwanickiego, rektora KUL w latach 1951—1956 i rektora ATK w latach 1965—1972. Ks. Prof. dr hab. S. Kamiński pisze m. innymi o 3 kierunkach zainteresowań badawczych Iwanickiego. 1. Logiczne w szerokim tego słowa znaczeniu, 2. badania nad Leibnizem, 3. Problem udowodnienia egzystencji Boga. W zakresie logiki formalnej pracował Iwanicki nad nowoczesnym ujęciem tradycyjnej sylogistyki.

IV. Z DZIAŁALNOŚCI INTERDYSCYPLINARNEJ W ATK

19. XI. 1973 r. ks. dr T. Sikorski przeprowadził wykład dla pomocniczych pracowników nauki na temat *Wykład semiprogramowany*.

10 XII 1973 r. pod kierunkiem ks. doc. dra hab. R. Sobańskiego odbyło się zebranie Komisji Bibliograficznej poświęcone dyskusji nad bibliografią adnotowaną, indeksami, doborem haseł.

14 XII 1973 r. pod kierunkiem ks. prof. E. Wyczawskiego odbyło się posiedzenie historyków, poświęcone opracowywaniu bibliografii bieżącej historii Kościoła w Polsce.

V. DZIAŁALNOŚĆ REKTORATU ATK

W II Kongresie Nauki Polskiej, który odbył się w czerwcu 1973 r. w Warszawie, w sekcji 17 tzn. w Sekcji Nauk Historycznych, Nauk o Literaturze, Języku i Sztuce brał również udział rektor ATK ks. prof. dr hab. Jan Stępień. Do protokołu obrad złożył on 2 wypowiedzi. W zakresie historii najnowszej wypowiedział się za koniecznością zbierania materiałów do historii Kościoła szczególnie z lat okupacji hitlerowskiej w II wojnie światowej. Poza biblistyką, orientalistyką położył nacisk na studium historii sztuki, a w tym na konserwację zabytków sakralnych, w czym winny być zainteresowane czynniki kościelne i państwowe. Dla zespołu problemowego I Kongresu, noszącego nazwę *Nauka a rozwój społeczny kraju*, złożył także wypowiedź, proponując specjalnie współpracę ATK z innymi ośrodkami naukowymi w Polsce w zakresie filozofii przyrody łącznie z człowiekiem. Do zagadnień obchodzących kwestie społeczne zaliczył pedagogikę, oraz informatykę, podkreślając osiągnięcia ATK na tym odcinku.

W dniach 24 IV — 3 V 1973 r., a później w sierpniu przebywał rektor ATK w Rzymie i w Salamance w Hiszpanii. 31 VIII 1973 r. X Zgromadzenie Generalne Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (FIUC) przyjęło ATK do Federacji jako pełnoprawnego jej członka.

3 X 1973 r. odbyła się Inauguracja roku akademickiego ATK. W przemówieniu rektora znalazły odbicie ważniejsze wydarzenia z życia ATK.

VI. UDZIAŁ ATK W POPULARYZACJI WIEDZY TEOLOGICZNEJ W POLSCE

Od 7 lat ATK organizuje każdego roku we wrześniu trzydniowe zjazdy dla duchownych w Polsce. W r. 1973 zjazd odbył się w dniach 10—12 września. Centralnym tematem wykładów była teologia sakramentu bierzmowania. Prelegentami byli: biskup Jerzy Stroba, prof. dr A. Janowski, ks. dr S. Czerwik, ks. doc. dr hab. A. Skowronek.

Niektórzy wykładowcy ATK brali udział w duszpasterskich zjazdach diecezjalnych. Na początku września 1973 r. we Wrocławiu na zjeździe referentów diecezjalnych zajmujących się sprawami kaznodziejstwa, był ks. doc. dr hab. L. Kuc. Ks. mgr K. Hoffmann 10 XII 1973 r. miał odczyt w Kurii Metropolitarnej w Warszawie w Ośrodku Jedności Chrześcijan na temat *U źródeł katolickiej idei ekumenicznej*. Ks. dr hab. J. Pryszyt brał udział 12 VI 1973 r. w spotkaniu zorganizowanym przez sekcję Ekumeniczną Teologów Polskich.

VII. WYJAZDY ZAGRANICZNE PRACOWNIKÓW NAUKOWYCH ATK

W ostatnim półroczu wyjechało 37 pracowników naukowych do krajów europejskich. Wyjeżdżali oni do Włoch, Hiszpani, Bułgarii, Austrii, Węgier, NRF, Francji, Szwecji, Jugosławii, Belgii, Szwajcarii. Ogromna większość wyjeżdżała do Włoch (13), Francji (8). Były to wyjazdy częściowo w celach naukowych, szczególnie celem wzięcia udziału w zjazdach naukowych, jak też wyjazdy turystyczne. Najczęściej trwały 1 miesiąc w okresie wakacyjnym. Niektóre przewidymano na czas dłuższy, do 1 roku włącznie.

VIII. Z ŻYCIA RELIGIJNO-WYCHOWAWCZEGO ATK

Duszpasterstwo akademickie ma program stały i okresowy. Wg programu stałego w każdą niedzielę o godz. 12 w kaplicy ATK odprawia się Msza św. Wg programu okresowego odbywają się nadto prelekcje. Np. adwentowy dzień skupienia odbył się w niedzielę 16 XII 1973 r. w kościele parafialnym św. Barbary w Warszawie.

14 XII 1973 r. odbył się opłatek akademicki. Przemówienie rektora, zawierało szczególnie ocenę działalności kół studenckich: koła historyków sztuki, psychologów, filozofii. Wg tego oświadczenia powstały 3 nowe koła: archeologów, historyków i filozofów przyrody.

3 XII 1973 r. ok. 200 studentów i pracowników naukowych ATK wzięło udział w pracach nad budową Wisłostrady w ramach akcji społecznej. Studenci i pracownicy naukowcy wszystkich 3 wydziałów uczelni przepracowali tam 4 godziny.

IX. STUDENCKIE KOŁA MŁODZIEŻOWE

Naukowe Koło Teologów odbyło 2 zebrania naukowe 12 XI i 10 XII 1973 r. Pierwszym tematem zebrania było zagadnienie *Sposoby uprawiania etyki w Polsce*, drugim *Próba egzystencjalnego ujęcia modlitwy*.

Koło Naukowe Filozofów zorganizowało dyskusję 10 XII 1973 r. na temat *Jakościowe teorie informacji*. 15 X 1973 r. odbyło się w tym kole walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze.

Tematem zebrania naukowego Koła Naukowego Studentów Historii Sztuki w dniu 12 XI 1973 r. były *Problemy ikonograficzne malarstwa ikonowego*.

Koło PTTK nr. 7 przy ATK, istniejące od 5 lat, zorganizowało w ostatnim okresie wakacyjnym 2 obozy w Bieszczadach i Tatrach słowackich. Postanowiono urządzać na przyszłość „Andrzejki” w Kampinosie, Spływ Kajakowy z okazji dni ATK, oraz Rajd Marzanny.

Chór Akademicki w dniach 27—28 X 1973 r. gościł na zasadzie rewizyty *Berliner Domkantorei*. Z tej okazji wydrukowano ozdobny Program Chóru Akademickiego.

Klub Sportowy AZS ATK prowadzi szczególnie ożywione zajęcia z sekcją siatkówki, przygotowując się do rewanżowych rozgrywek z reprezentacjami uczelni warszawskich w lutym i marcu 1974 r.

X. Z KARTY ŻAŁOBNEJ

24 VI 1973 r. zmarł prof. Stanisław Herbst (1907—1973) prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego. W latach, szczególnie po utworzeniu ATK, służył wielokrotnie pomocą nowej uczelni. Pomocy tej specjalnie udzielał w sprawie kompletowania składu osobowego ATK i podnoszeniu kwalifikacji pracowników naukowych.

24 XI 1973 r. zmarł ks. dr Aleksander Grabowski (1911—1973), należący do diecezji w Białymstoku. Z wykształcenia historyk, w latach 1961—1965 pełnił w ATK funkcję dyrektora Biblioteki, oraz dyrektora konwiktów akademickiego. Pochowany został na cmentarzu zakonnym w Niepokalanowie.

5 XI 1973 r. zmarła Halina Janicka studentka III roku studiów zaocznych ATK.

Franciszek Stopniak